

една за сливенци въ самия Сливенъ, а друга за тия далечъ отъ него: въ Влашко и Русия.

12 Слизането на руситѣ подѣ Балкана (1829 г.)

Руско-турската война прѣзъ 1828 — 1829 г. е прѣко свързана съ „християнското“ движение въ Балканския полуостровъ подѣ името *Завѣра* или „грѣцка революция“, продължена въ самата Гърция до 1827 г. Когато Турция, насѣсквана отъ Австрия и задъ нейния грѣбъ отъ Прусия, не се подчини на рѣшението на Лондонската конференция (1827 г.), именно да даде автономия на Гърция, то Русия, Франция и Англия отговарятъ на това съ потопяването на турско-египетската флота при Наваринъ. Турция за отмъщение насѣсква Персия за война срѣщу Русия и забранява на послѣдната да прѣкарва корабитѣ си прѣзъ Босфора. Рускитѣ поданници били изгонени отъ Турция и Махмудъ II призовалъ мюсюлманитѣ на борба съ „гяуритѣ“. Прѣвъ подкача той, а Николай I, слѣдъ като се разправя съ перситѣ (10 II, 1828 г.), на 14-й априль потегля срѣщу турцитѣ. Войната се е водѣла едновременно прѣзъ Кавказъ въ М.-Азия и прѣзъ Дунава въ сѣверна и южна България. Турцитѣ побѣдени изгубватъ Сърбия, Гърция, Влахия и Молдавия.¹⁾ Тая война е извѣстна у руситѣ подѣ името *Дибичовъ походъ*, отъ дѣто и *Дибичъ Забалкански*, а у българитѣ „*Първо Московско*“ или „онуй Московско“. У турцитѣ има и локални названия, като „*Шумла кавгасж*“, „Юсеинъ-Паша Сефери“ и т. н.

Руситѣ слѣдъ дълги борби между Дунава и Балкана, минаватъ послѣдния и се озоваватъ главно въ Сливенъ, а отъ тамъ въ Одринъ, дѣто и става мира. (Идването на руситѣ подѣ Балкана е за прѣвъ пжтъ въ робството ни, но не и въ историята. Още въ 972 г. княза имъ Светославъ побѣдоносно се е подвизавалъ заедно съ българии и печенеги въ южна България и при Одринъ).

Дибичъ е миналъ Балкана по най-източния му проходъ край самото море. Но още прѣди това руската флота подѣ адмирала *Грейгъ* завзела Месемврия, Янхиало, Созополъ и даже Василико, Агатополъ и Мидия. Всичко това се е пра-

¹⁾ При отварянето на войната, между съвѣтниците на Махмуда имало и единъ българинъ (въпросътъ е за Ст. Богориди). Повиканъ да си даде мнѣнието, той привелъ приказката за оня богаташъ, който поканенъ отъ властитѣ да избере едно отъ тритѣ прѣдложения: или да помогне на държавата съ 1000 лири, или да му ударятъ 100 тояги или пъкъ да изяде 30 глави лукъ, слѣдъ като приелъ да яде лукъ и не можалъ, избралъ тоягитѣ, но не утразялъ и най-послѣ плаща 1000 лири. Казания българинъ искалъ да каже, че турцитѣ освѣнъ дѣто ще бждатъ побѣдени, но ще се омаломощатъ и ще изгубятъ имането си. Тѣй се разправяло между старитѣ българии за начина на отварянето на горнята паметна война.